

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 148

Maribor, torek 3. julija 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem čez. zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 12
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prašernova ulica št. 4

Vukičevićeva ladja se potaplja

BREZ ZASLOMBE V VLADNIH KLUBIH. DEMISIJA KONCEM TEDNA.

BEOGRAD, 3. julija. Niti na večerajšnji seji demokratskega niti radikalnega kluba še ni prišlo do odločitve in se razprava o položaju še nadaljuje. Demokrati so se v principu sicer že izrekli za demisijo vlade, radikali pa so kot prvi korak k razčiščenju izključili atentatorja Puniša Račića tako iz poslanskega kluba, kakor tudi iz radikalne stranke same, kar bi morali seveda že davno storiti. Pač pa se je položaj po večerajšnjih sejah razjasnil v toliko, da se je pokazalo, da Vukičević v vladnih klubih nima več one zaslonbe, na katero se je doslej skliceval.

Demokratski poslanski klub je danes dopoldne nadaljeval večeraj prekinjeno razpravo o položaju. Vršila se je obširna debata o večerajšnjih poročilih Ljube Davidovića in dr. Marinkovića in so govorili poslanci Kosta Timotijević, dr. Šećerov, dr. Angjelinović in Gjorgjević, ki so se vsi izjavili za takojšen odstop sedanje vlade ter naglašali, da je za pomirjenje duhov neobhodno potrebno, da se sestavi koncentracijska vlada, bodisi na podlagi sedanje vladne koalicije bodisi na popolnoma novi podlagi. Vsekakor pa smatrajo, da se morajo izločiti iz vlade vse one osebe, ki izražajo odpor pri KDK in onemogočajo sporazum z opozicijo.

Seja demokratskega poslanskega kluba je popoldne še trajala.

V vladnem predsedništvu se je vršila dopoldne skoro dveurna konferenca med Vukičevićem in Spahom. Muslimanski klub ima namreč danes popoldne sejo, na kateri bo sklepal o svojem stališču napram položaju. Zatrjuje se, da tudi pri muslimanih prevladuje naziranje, da mora vlada ta-

koj demisionirati in zato se Vukičević trudi, da bi pridobil muslimane za svoje stališče.

Za Vukičevića in njegovo politiko so se doslej izrekli le poslanci SLS, ki drve ž njim čez drn in strn.

Danes, ob 6. pop. se bo vršila druga seja radikalnega poslanskega kluba, na kateri bo Vukičević poročal o situaciji. Verjetno je, da bo ostalo danes samo pri tem poročilu in da bo radikalni klub šele jutri pričel razpravo o situaciji. Radikalni nezadovoljni postajajo že pogumnejši in pripravljajo energično ofenzivo proti njemu, ker smatrajo, da zanje situacija še nikdar ni bila ugodnejša, kakor sedaj. Danes dopoldne so se sestali njihovi voditelji in imeli dolgo konferenco. Iz njihovih krogov se zatrjuje, da se sedanja večina Vukičevića v klubu tako naglo krha, da bo ostal Vukičević končno z ministri popolnoma osamljen. Pretežna večina onih, ki so dosedaj odobraval njegovo politiko, prehajajo sedaj v tabor nezadovoljnih. Pašićević in centrunaši ho do zato odločno zahtevali takojšnjo demisijo vlade.

Glede sestave nove vlade so te skupine mnenja, da mora priti do take vlade, ki bo pomenila temeljito izpremembo sistema in v kateri bo imela Kmečko-demokratska koalicija primeren vpliv. Glede razpusta skupščine in novih volitev se radikalni nezadovoljnejši dosedaj še niso odločili.

Posvetovanja vladnih klubov bodo trajala vsekakor še par dni, tako da bi moglo priti do demisije šele koncem tega tedna. V vseh političnih krogih pa prevladuje prepričanje, da je usoda Vukičevićevega kabineta zapечатena.

Radić se vrne v Zagreb

IZVEN VSAKE NEVARNOSTI IN NA POTU K POPOLNEMU OKREVANJU

BEOGRAD, 3. julija. Davi se je sestal zdravniški konzilij, ki je natanko preiskal Stjepana Radića. Po preiskavi je ugotovilo, da je Radić sedaj že izven vsake nevarnosti. Njegovo stanje se je tako

zelo zboljšalo, da sedaj že lahko hodi. Danes mu bodo dali oklep iz mavca, da se bo lahko čim dalj prosto gibal.

Koncem tedna prepeljejo Stjepana Radića v Zagreb.

Ruski parnik „Krasin“ rešil Nobilevo posadko

AMUNDSEN ŽRTEV FAŠISTIČNE OBJESTNOSTI IN NOBILOVEGA SLAVOHLEPJA.

KINGSBAY, 3. julija. Ruski lomilec ledu »Krasin« je prodrl do točke, kjer se je 25. maja dogodila katastrofa »Italie«. Parnik se bo skušal sedaj približati ledenim plastem, na katerih se nahaja Viglierijeva skupina Nobileve posadke s švedskim letalcem Lundbergom, ki se je ponesrečil s svojim letalom pri drugem prihodu po ponesrečeno posadko. S parnika »Krasina« bo odposlano moštvo s čolni, ki bo skušalo prodreti prav pred taborišče težko rešitve pričakujočih.

Danes se odloči, ali sploh še obstaja možnost direktnih stikov s ponesrečenci. Druga izhoda ni več. Ako se tudi moštvo »Krasina« ne posreči dospeti do posadke, potem čaka zadnje ostanke Nobileve polarne ekspedicije neizogibna smrt.

Poizvedovanja po slavnem polarnem raziskovalcu Amundsenu so ostala še dosedaj brez uspeha. Poročilo,

da so videli letalo »Latham« na Medvedjem otoku, se uradno dementira. Norveški raziskovalci Severnega tečaja so nad Amundsenom že obupali.

OSLO, 3. julija. Po doslej uradno še nepotrjeni vesti, je ruski lomilec ledu »Krasin« že pristal pri taborišču Nobileve posadke in vzel njo ter švedskega pilota Lundberga na svoj krov.

Rešilna akcija za Amundsen je sedaj koncentrirana na parniku »Hoppe«, odkoder poskušajo z letali odkriti kako sled. Ker so ostala poizvedovanja pri Tromsøju in Medvedjem otoku brez uspeha, bodo sedaj sestavili ekspedicijo, obstoječo iz 20 članov, kakor jih uporabljajo pri lovi na morske pse. Vendar pa so strokovnjaki že izgubili vsako upanje, da bi bilo mogoče Amundsen rešiti. Zato od ure do ure narašča ogorčenje proti Nobilu, ki je s svojimi neresničnimi poročili največ zakrivil, da se je Amundsen ponesrečil.

O beznicah in prostituciji

Od časa do časa se ljudje popolnoma upravičeno razburijo nad beznicami in prostitucijo. Orišejo se res ogabni primeri in kliče se na pomoč policija, magistrat in včasih tudi veliko županstvo. V poostretev protesta se zdaj pa zdaj tudi kaj naslovi temu ali onemu na rovaš. Žalibog je pa že v sami naravi protestov precej napak. V prvi vrsti so protesti prav radi — površni. Često govori tudi sebičnost brez koncepta: Nesnaga, propalost naj se umakne, skrije v kako zakotno ulico, da nam ne bo vedno pred očmi. Straža naj jo prežene, zastraži.

Kar se prostitucije tiče, je ta misel že tako stara, kakor je staro to zlo. Iz nje izhajajo takozvane javne ali tolerantne hiše, kjer je prostitucija kasarnirana in v vsakem pogledu nadzorovana. Pozneje je narodna vlada v Ljubljani, tolerantne hiše odpravila. V policijskih spisih so dan na dan aretacije prostitutk, izgoni, nedovoljeni povratki, zopet aretacije, zopet zapori, izgoni, zopet povratki... Kaj naj policija še stori, kaj še sploh lahko stori?

Pri poglavju beznic se pa ne sme pozabiti, da se je z razširjenjem gotovih zakonov marsikaj spremenilo. Tudi v obrtnem redu in pri podeljevanju obrtnih pravic so spremembe. V mnogih hišah s takozvano lokalno pravico imamo danes poleg gostilne še toliko in toliko točilnic ali »mehan«. Kdo in kako naj vse to nadzoruje in to še posebej ob vednih redukcijah varnostnega osobja?

Kratko rečeno: marsikaj, kar zadeva v javno življenje, ni v redu in skladu. Uprava sama ima svoje napake in če se kažejo zle posledice, se ne more krivda

pripisati ne njenim organom in tudi ne onim, ki se poslužujejo svojih pravic.

Samomor v Krčevini.

V Krčevini se je večeraj okrog 17. ure obesil v svojem stanovanju l. 1880 rojevalakovodja Tomaž Kosar. Obesil se je v sobi za vrata na neko kljuko. Našla ga je soproga, ko se je vrnila iz svoje službe v mestu. Poklicali so rešilno postajo in orožništvo. Rešilna postaja ni mogla pomagati. Nesrečnež je bil že precej časa mrtev. Orožništvo ugotovlja sedaj vzrok obupnega čina.

Vlom v Dogošah.

Čevljarju Ivanu Verbiču v Dogošah je od 25. do 28. junija, ko je delal izven doma, nekdo vlomil v stanovanje ter mu odnesel obleko, klobuk in čevlje v vrednosti okrog 2000 Din. Vlomilca zasleduje orožništvo v Hočah in mariborska policija.

Domovinski dan v Šmarjeti ob Pesnici.

Dne 8. julija priredi Jugoslovanska Matica v Šmarjeti na vrtu g. Schikerja domovinski dan, največji narodni praznik v Slovenskih goricah. Prosimo vsa društva, ki so članjena v ZKD tako iz Slov. gor. Maribora kakor Dravskega polja, da politijo ta dan k bratskemu društvu v Šmarjeto. En dan v letu posvetimo Slovenskim goricam, ponesimo tja našo pesem, naše veselje. Zveze z avtom tja in nazaj zelo ugodne. Pela bo tudi Glasbena Matica iz Maribora in preskrbljeno je za prvovrstno zabavo. Na svidenje v Šmarjeti! —

Tudi zemljoradniki zapuste narodno skupščino

BEOGRAD, 3. julija. Po sklepu Kmečko-demokratske koalicije, da se ne vrne več v sedanji parlament, predstavlja zemljoradniki edino opozicijsko skupino v narodni skupščini. Izven dvoma je zato, da bodo igrali zemljoradniki znatno vlogo v razvoju naše notranje politike. Tudi oni stoji odločno na stališču, da bi morala vlada Velje Vukičevića takoj po zločinu v skupščini predložiti demisijo, sestavo nove vlade pa poveriti Stjepanu Radiću. Ako ostane na krmilu dosedanj režim, bi pomenilo to po naziranju zemljoradnikov mnogo težjo krizo in še večjo nevarnost, kakor si morda predstavlja celo Kmečko-demokratska koalicija. Organ zemljoradnikov »Novosti« naglašajo, da bodo tudi zemljoradniki prisiljeni, da zapuste sedanjo narodno skupščino, ako vladna kriza ne bo rešena tako, da dobi KDK popolno zadoščenje in tudi oni vpliv v vladi, ki gre po njeni moči.

Plemstvo in odlikovanja na Češkoslovaškem

PRAGA, 3. julija. Poslanski zbornici je predložen zakonski načrt, s katerim se spreminja zakon o odpravi plemstva, redov in raznih naslovov. Bistvena izprememba bo v tem, da bodo civilne zasluge za državo dobili če-

škeoslovaški državljani lahko tudi za konjski načrt, da smejo v bodoče češkoslovaški državljani sprejeti tudi tuje rede, ako izda v to svrhu dovoljenje predsednik republike na predlog vlade. Ta določba se nanaša tudi na odlikovanja, ki so jih prejeli češkoslovaški državljani pred uveljavitvijo njem predlaganega zakonskega načrta.

Zbližanje med Bolgarsko in Jugoslavijo

PARIZ, 3. julija. »Matin« razpravlja v svojem uvodniku o zblizanju med Jugoslavijo in Bolgarsko ter izjavlja, da je slabe odnose med obema državama pripisovati zgodovini preteklosti zlasti pa delu bivšega kralja Ferdinanda, kakor tudi makedonskemu vprašanju. V zadnjem času pa se opažajo na obeh straneh poizkusi za zblizanje in pripravljenost obeh vlad, da sklenita prijateljsko in arbitražno pogodbo. Položaj za nadaljni razvoj prijateljskih odnosov med obema državama je sedaj zelo ugoden.

SARAJEVO, 2. julija. Davi je v ulici Vojvode Putnika tramvaj povozil in usmrtil 7letno Vukosavo Utico, hčerko mitničarja pri glavnem kolodvoru. Dekletce je šlo preko ceste, ko se je približal avtomobil, kateremu se je hotela izogniti. Skočila je preko tramvajске proge v tem pa je pridrvel tramvajski voz, ki ga voznik ni mogel več ustaviti. Voz je dekletu glavo donolnoma razbil.

Junljeva kronika

IZREDNA PESTROST MESECA ROŽNIKA. — KOMEDIJANSTVO. — POROTA. — ŽALOSTNI DOGODKI V NARODNI SKUPŠČINI. — KLERIKALNI PANAMA-ŠKANDAL IN CIRKUS KLUDSKY. — PERSPEKTIVE ZA JULIJ.

V Mariboru, začetkom julija 1928.

Bogami, ni zlepa meseca v kalendariju 1928, ki bi pokazal toliko pestrost v dogodkih, pojavil in senzacijah kakor mesec — rožnik. — Serijo senzacionalnih vesti je otvoril moderni klativitez, bivši sodnik dr. Fohn. Karkoli se je dalo odnesti in to od najneznatnejšega eksemplara rude iz šolske zbirke preko znanstvenih knjig do dvočoles in motociklov je padlo v njegove »šake«. Sedaj čaka v hladni celici (o blagor mu v tej vročini!), da se register njegovih pisanopestrih avantur zbere in da v presojo gospodom porotnikom. Pravijo, da je dr. Fohn kleptomani in niti sam ne ve, kdaj, kje in kako kaj ukrade. Skratka: Vse se ga prime... To je diagnoza njegove bolezni, a specijelni zakoni pravijo, da za take bolezni ni jetnišnica sanatorij. Vse njegove avanture pa so zgolj lokalna junijska senzacija, dočim je **general Nobile**, nosilec rimske slave v osrčje carstva severnih medvedov dobro organizirane svetovne tragikomedije, ki že nad pet tednov vznemirja ves kulturni svet. Dobroumišljen sujet za svetovni film, če se napoti vročevrtni megalomani v carstvo večnega ledu samo zato, da bi ves svet govoril, pisal, čital in komentiral o junaški odisejaji laškega megalomana. Sedaj so ga našli in velikodušni duce Mussolini je nakazal razpisano nagrado 100.000 lir Italijanu, četudi je nagrado zaslužil — Norvežan. »Italica fides — nulla fides« je zgodovinski rek s pozitivno podlago. Sicer pa je vsa Nobilova ekspedicija komedijanstvo, dostojno naroda, ki je rojen za komedije. Javnost je sita laških »senzacij« ter toplo obžaluje, da se ni z Nobilom napotil sam Mussolini, da sklene z rententnimi severnimi medvedi dosmrtno bratovščino.

Ves mesec junij je ležalo nad Balkanom težko ozračje. V tem ozračju se je koj začetkom meseca rožnika vršilo **porotno zasedanje**. Zopet se je pokazalo, da bi v kompetenco ljudskih sodnikov spadale zgolj politične in tiskovne afeje, ne pa kriminalne zadeve, ki zahtevajo celega jurista z dolgo prakso. Po »nedolžnem« oproščenju seveda blagrujejo institucijo ljudskih sodnikov, trezna javnost pa izgovarja prav decentno utemeljene komentarje.

O zlobnem in preračunjenem zločinu v narodni skupščini se je naše časopisje obširno razpisalo, a izvestno, interesom beograjske šaršije služee časopisje je dokumentiralo grozne krvave dogodke po svoje. Narod pa, tako hrvaški kakor slovenski, — zdrav v svojem jedru, si je osvojil za bodočnost dragoceno parolo, ki bo prišla od izraza pri bodočih volitvah; kajti miselnost v vrstah SLS, ki ima svojo moralno osnovo v diktatu iz Rima ter v blejski kupoprodajni pogodbi je ob priliki žalostnih zgodovinskih dogodkov dala dovolj jasnega izraza, tako da se mora vsakemu poštenemu človeku zagabiti, da je tega zmožna stranka, katere političen program ima za podlago nekaka »večnosveta« moralna načela edino zveličavne rimske cerkve. — Ob priliki žalostnih dogodkov je povsem naravno, da je kraljevski Zagreb spregovoril ostro demonstrativno besedo, predno je izročil svoja dva velika sina Materi Zemlji. Posledice teh dogodkov so tako dalekosežne, da ne moremo govoriti o nadaljnjih perspektivah. Edino eno lahko rečemo: Krvavi 20. junij 1928 je postal zgodovinski mejnik v borbi za Staro pravdo. Člani morilskega kompota pa bodo kaj skoro postaljveni pred neizprosne sodnika in ta je: treni, pošteni in prevdarni narod Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Izmed lokalnih junijskih senzacij je omeniti ženjalnega »zastopnika« svetovnoznane cirkusa Kludsky, ki je na rafiniran način »obrazil« inace zelo kumštne in skopuške Mariborčane. Ne samo, da je »obnorel« nekaj liferantov senu, slame, mesa in drv ter si privoščil tudi brezplačne inserate, je potegnil tudi našega reporterja, ki je dnevno letal kakor krivo kolo na kolodvor, čakat prihoda 4 posebnih vlakov Kludsky. Rafinirani klatež si je enak »špas« dovolil

na Hrvatskem in tudi v Celovcu, sedaj se pa smeji v pest naši širokogrudni lahkovernosti. —

Tej ženjalni cirkuški potegavščini pa je na las podoben »Panama-škandal« v Gornji Radgoni, kjer si je Alojz Neudauer, favorizirani zaupnik SLS, oblastni poslanec in župan Gornje Radgone, lesni trgovec, direktor Posojilnice in član nadzorstva Gospodarske zadruge v Gornji Radgoni privoščil velikopotezno realizacijo kmetskega denarja, naloženega v gornjeradgonski Posojilnici. Odšel je, kakor da ga je odnesel aeroplan. Po najnovejših poročilih se je javil iz Švice, odkoder potuje v Turčijo k svojemu bratu, ki je zaposlen na bagdaski železnici. Oficijelni krogi SLS, katere steber je bil »naš Lojzek«, molče o tej čudni avanturi, misleč, da bodo tudi opeharjeni narod in številni žiranti ponižno molčali o izrednih talentih enega od prvakov SLS. Kdor molči, — pravijo, da potrjuje, vendar je molčečnost »Slovenca« o tej zadevi dokaj čudna, za notranjo moralno v SLS pa zelo — značilna.

In kakšne so perspektive za julij? To zna samo Bog. Vendar je podoba, da nam bo mesec julij kljub svojim pasjim dnevom morda prinesel daljšo rajdo nič manj interesantnih senzacij, kakor smo jih doživeli v juniju. Najlepše upanje nam daje trdokaža vlada velikosrbskih hegemonistov, podpiranih od SLS, kateri je kri hrvaških mučencev očitno zelo všečen dogodek. Kakor vedno ob velikih zgodovinskih dogodkih, so vsi trezni in domoljubni elementi odprli svoje oči in se pridružili gigantski borbi KDK, tako toliko izigrani desidenti HSS, kakor zemljoradniki in vsi pravično misleči.

Taka je torej kronika meseca rožnika, gotovo najpestrejša v celem letu. Sicer ne vemo, kaj nam še priinese bodoči čas, vendar je eno gotovo, da letos do Božiča ne bo na političnem polju dolgočasnega brezdelja.

„U rešenje“

(H koncertu marib. meščanskih šol.)

Na koncertu, ki ga prirede mariborske meščanske šole v Unionovi dvorani, dne 5. julija ob 18.30, se bo izvajala tudi E. Adamičeva koncertna noviteta. Za lažje razumevanje skladbe podajamo vsebino pesmi »V rešenje«, ki jo je spenila pesnica Ljudmila Poljančeva.

V Slovenskih goricah je ponekod ohranjen markanten običaj, da se shrani ob trgatvi vinski grozd tja do božiča. Na sveti post se pozobljejo vse tri jagode v znak rešitve treh dragih iz trpljenja. Kakor ima trta v obče simboličen značaj, tako se tudi temu običaju lahko pripisuje simboličen pomen vinske trte. In kdo ne pozna šentjanževca? Pijejo ga ob zaroki, pri poroki pred oltarjem, blagoslovlja ga celo duhovnik, nudeč ženinu in nevesti iz skupne kupice, kar naj simbolizira vez življenja novoporočenca. Gostiliški šentjanževca je tudi znan. Bolnikom daje šentjanževca čudodelno moč. In še celo na smrtni postelji si vinski bratci tik pred izdihom žele kupico poslednjega šentjanževca.

Motiv v simboličnem pomenu grozda se torej često opeva v realnem življenju in pesmi. Tudi pesnica Ljudmila Poljančeva je v svoji zbirki »Orač na Topoli« uporabila ta motiv v pesmi »V rešenje«. Pesem je silno preprosta ter je skozinskož prežeta narodnega duha. Kakor rečeno, pozobljene jagode rešujejo ljubljence iz trpljenja. Pesnica posvečuje prvo jagodo spominu rajnega očeta in matere, drugo bratu in sestri, a tretjo posvečuje spominu neodrešenim bratom. S tretjo jagodo je dan vinski trti nov simbol, še nikjer in nikoli uporabljen.

Zelo globoko je razumel pesmico skladatelj Emil Adamič. Vili je vanjo vso svojo narodno melodiko, ves svoj dinamični elan, vsa svoja globoka in bogata čustva. Vse je združil vanjo: narodnost in modernizem, kakor se družijo v dalji nebo z zemljo.

Mariborski in dnevni drobiž

Pozdravljeni prosvetni delavci meščanskih šol

Kongres meščanskošolskega učiteljstva v Mariboru.

V dneh od 4. do 7. tm. se boste zbrali v našem lepem obmejnem Mariboru, da pokažete svoje delo in nič več kot svoje delo, in da se boste posvetovali, kako bi mogli spraviti to svoje delo v še bolj tesen sklad z narodovimi potrebami in zahtevami. Velika je važnost osnovne šole za narodni razvoj a nič manjša ni važnost meščanske šole. Dočim pomaga osnovna šola materi in družini dajati osnovni pečat kulture, nastavlja meščanska šola tam, kjer začenja dobivati ta osnovni pečat pravo vrednost za javno življenje. Nobena šola ne more biti zgradba zase izven krogov življenja in narodnih potreb in zahtev, tudi meščanska šola je le člen v verigi ustanov, ki si jih narod postavlja zase, za svoj napredek, za svojo bodočnost. Prosvetni delavci z meščanskih šol, ko prihajate v Maribor, da položite račun o svojem delu in sprejmete načrt za nadaljnje delo, bodite prepričani, da narod razume vaše delo in bo vedno pripravljen podpirati ga. Vsi vi prosvetni delavci, ki prihajate s srbske in hrvaške zemlje v slovenski obmejni Maribor, vedite, da je vaša zemlja prav tako naša, kakor je naš Maribor vaš. Bratje smo si po čustvih, bratje smo si po pesmi, bratje smo si po delu, zato lahko z mirnim srcem gledamo v našo bodočnost in v razvoj našega naroda za skupne cilje, do katerih nam vi, prosvetni delavci z meščanskih šol v izdatni meri pomagajte. Zato pozdravljeni v lepem obmejnem Mariboru! —

General Sirovy.

Šef češkoslovaškega generalnega štaba, ki se je na Vidovdan udeležil velikih svečanosti in posvetitvi kosturnice padlih junakov na Ceru, se je danes popoldne na povratku v Prago, pripeljal z ljubljanskim brzovlakom zopet v Maribor. Na kolodvoru so ga pozdravili komandant mesta general Spasić, veliki župan dr. Schaubach, imenom mestne občine pa podžupan dr. Lipold. General Sirovy se je takoj nato z avstrijskim vlakom odpeljal proti Pragi. —

Gornji grad — mesto.

Dosedanji trg Gornji grad, najzapadnejši sedež okrajnega glavarstva in okrajnega sodišča v mariborski oblasti, prijazna naselbina z mnogimi zgodovinskimi zanimivostmi iz preteklih stoletij, ležeča ob izviru potočiča Drete, je s kraljevim ukazom povzdignjen v mesto. Čudno pa se nam zdi, da se je tudi pri tej priliki prezrla že stara in upravičena želja Mozirja, da bi bil tudi ta trg povzdignjen v mesto. —

Zbirajmo knjige za knjižnice v Prekmurju.

Na poziv Zveze kulturnih društev v Mariboru so se prve odzvale Kolašice iz Ptuja. Kolo Jugoslovenskih sester v Ptuj je namreč poslalo Zvezi 69 knjig, ki jih je nabralo med rodoljubnimi Ptujčani. Prva knjižnica, ki jo bo Zveza ustanovila v Prekmurju, pride pod pokroviteljstvo Kolašic v Ptuj. Ne najdem primernih besed, da bi se za ta lep dar zahvalili marljivim in zavednim Kolašicam v Ptuj. Pokazale so, kako lahko v vsakem kraju pospešujejo naše žene in dekleta narodno prosveto. Hvala Vam, vrle Kolašice. Led je prebit, prvi prispevek za knjižnice v Prekmurju je došel, prepričani smo, da bo prvemu sledil drugi, tretji, deseteri itd. Zbirajte knjige in jih pošiljajte Zvezi kulturnih društev v Maribor, Cankarjeva ul. 1, ali pa jih oddajte v uredništvu našega lista, ki jih bo poslalo Zvezi. Po knjigah bomo postali veliki! —

Lep uspeh šolske razstave pri Sv. Martinu pri Vurbergu.

Šolsko upraviteljstvo pri Sv. Martinu pri Vurbergu je priredilo v dneh 29. junija do 1. julija šolsko razstavo deških in dekliških ročnih del in risb. Prva taka razstava na imenovanj šoli je pod vodstvom upravitelja g. Antona Lazarja uspela moralno najbolje, gmotno pa tudi dobro. Obisk je bil vrlo zadovoljiv. Prostovoljni darovi, za katere se upraviteljstvo občinstvu najlepše zahvaljuje, se uporabijo za podporo revnim učencem. —

»Savez nastavnika gradjanskih skola v kraljevini SHS« ima letos v dnevih od 4.—6. julija svoj kongres v Mariboru. Radi važnosti kongresa za razvoj meščanske šole se pričakuje obilna udeležba meščanskošolskega učiteljstva iz vseh pokrajin naše države. Glavno zborovanje bo dne 6. julija ob 9. dop. v Narodnem domu. Ob priliki kongresa se bo vršila na dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici od 6.—12. julija velika razstava šolskih izdelkov vseh meščanskih šol iz ljubljanske in mariborske oblasti. Mariborske meščanske šole priredijo na čast udeležencem kongresa dne 5. julija ob 18.30 v Unionski dvorani mladinski koncert. Opozarjamo občinstvo, da si ogleda razstavo in poseti koncert v kar največjem številu. —

Rade Pregarc odhaja iz Maribora.

Kakor čujemo, namerava režiser našega gledališča g. Rado Pregarc, ki je z izredno požrtvovalnostjo in velikim uspehom vodil to sezono dramo v našem gledališču zapustiti Maribor. Do tega koraka ga je privedla težka kriza, v kateri je sedaj mariborsko gledališče, k čemur se o priliki še povrnemo. Na vsak način pa je v interesu našega gledališča, da si zasigura Pregarc tudi še v naprej. —

Posestno gibanje.

Franjo Kaučič in Neža Verstovšek sta prodala Jerici Ferlugi v Mariboru hišo št. 22 v Mejni ulici za 110.000 Din. —

Iz poštne službe.

Premeščeni so uradniki oz. uradnice: L. Sirnik z Maribora 2 na Ljubljano 2, A. Furjan iz Čakovca v Zagreb, M. Križaj iz Zagreba v Čakovce, Vida Ušeničnik iz Domžal k Sv. Pavlu pri Preboldu Ljubica Glaser z Ljubljane 1 na Maribor 1, M. Kramarič iz Murske Sobote in Iv. Sušnik iz Maribora 2 v Novi Sad. telef. pripr. Lojzka Pehani z Ljubljane 1 v Slatino Radence. —

Počitniška kolonija Jadranske straže.

Jadranska straža, ki toliko pomaga šolski mladini pri izletih po širni domovini, ima tudi idealno počitniško kolonijo in sicer v Martinšici pri Sušaku. Ta kolonija je samo za dečke, urejena je pa izborna ne samo glede stanovanja in prehrane, temveč tudi glede pouka in razvedrila. Ima lastne čolne, sportna igrišča, instrumente, knjige, prireajo se daljši izleti in vse to stane na mesec 900 Din. S tem zneskom so krite vse potrebe in ne rabijo dijaki razen tega niti pare. Koncem prošlega meseca je odšlo v to kolonijo 15 slovenskih dijakov pod vodstvom profesorja g. Rovška. Razen štirih iz Ljubljane in štirih iz Mežice so vsi iz Maribora. Mežiški udeleženci so revni rudarski sinovi in prispevata za nje krajevni odbor Jadranske straže v Mežici in oblastni odbor v Mariboru. — V propagandistični kurs Jadranske straže, ki se vrši ves ta mesec v Splitu, je pa poslal oblastni odbor dva udeleženca in sicer gg. meščansko-šolska učitelja Roma iz Celja in Pirca iz Maribora. —

Artillerijska podoficirska šola v Mariboru.

Komanda 32. artiljerijskega polka, oddelek artiljerijske podoficirske šole v Mariboru razglašja, da sprejme v tekočem letu 150 mladeničev v starosti od 17 do 21 let kot gojence v artiljerijsko podoficirsko šolo v Mariboru. Natanejši sprejemni pogoji so interesentom na vpogled v mestnem vojaškem uradu Slomškov trg 51. med uradnimi urami.

K Samopomoči drž. uslužbencev in upokojuencev v Mariboru

lahko pristopijo po novih pravilih vsi drž. uslužbenci in upokojujenci, ki stanujejo v mariborski oblasti. Od 50 do 70 let stari člani se sprejemajo le do 31. avg. 1928. Nad 70 let stari člani se ne sprejemajo. Po čl. 12. društvenih pravil bo vsakdo, kdor ne plača tekom 30 dni predpisanega prispevka, izključen iz Samopomoči. — 1322

Najbolj srečonosne

so srečke drž. loterije, ki jih kupite pri blagajni glavne pošte. 1314

Esperantisti!

Sestanki med počitnicami vsako sredo zvečer v kavarni Park. — 1324

Zakaj se staramo

STRUPI IN PROTISTRUPI V ČLOVEŠKEM ORGANIZMU. — POMLAJEVANJE IN PODALJŠANJE ŽIVLJENJA.

Prepečenec ljudi po čim daljšem življenju ni od danes kljub Steinachu in Voronovu. V vseh časih so se lajki in zdravniki bavili s tem vprašanjem. Pred več leti je umrl po svojih filozofskih delih znan pisatelj Jean Finot, ki je z učnjakom Mečnikovom trdil, da bi človek lahko dosegel 150 let. Sam je pa po ironiji usode umrl že v svojem 64. letu. Nekoga novinarja, ki ga je vpraševal po dietni pravilih tako dolgega življenja, je napol v šali, napol v zares povabil na sestanek v letu 2020. Pri svojem zatrevanju, da dočaka človek lahko 150 let, ne navaja Finot drugih dokazov kot to, da so že bili na svetu ljudje, ki so toliko let dosegli in da človek brez telesnih in duševnih napak lahko živi preko sto let.

Tudi ruski učenjak Mečnikov ni natančno razložil, kako se lahko doseže tolika starost, sam je doživel komaj polovico, priporočal je pa higijenično življenje in posebno dieto, pri kateri igra kislino mleko veliko ulogo. Da se s primernim življenjskim načinom doseže visoka starost, je dokazano. Tako je precej stoletnih starcev med Bolgari, ki zavživajo mnogo kislega mleka.

Zanimivo pa navaja Mečnikov vzroke staranja. On je prvi trdil, da je delovanje črevesnih bakterij eden od glavnih vzrokov staranja. Tudi v najnovejšem času se smatra staranje za kronično, polagoma se razvijajoče zastrupljanje, ki izhaja iz samega življenjskega procesa. Do gotove dobe proizvaja telo tudi protistrupe. Nekdanja teorija, da je člove-

ški organizem kakor stroj, ki se polagoma izrablja, ne drži več. Človeški organizem je ravno nasprotno tako ustvarjen, da sam obnavlja in nadomešča izgubljene ali nerabne male svoje dele. Ko začne obnavljanje pešati, je začetek takozvanega staranja.

Mnogi zdravniki so mnenja, da mesna hrana kvari mnogo vrst celic v človeškem organizmu ter tako povpešuje staranje in propadanje moči. Če ni pravega razmerja med živalsko in rastlinsko hrano, to je, če jedo ljudje preveč mesa, je nevarnost nekaterih bolezni, zlasti protina, revmatizma in celo raka veliko večja. Da meso ni najboljša hrana, se vidi na mnogih primerih. Kitajski kuli opravi ob perišču riža na dan težje delo nego zapadni delavec, ki je meso. V rusko-japonski vojni so Japonci ob skromni vegetarijanski hrani premagali težje napore kakor Rusi, ki so imeli obilo in dobro hrano.

V doseg visoke starosti je treba tako živeti, da bo naš organizem proizvajal dovolj protistrupe za pobijanje strupenih snovi, ki nastajajo ob vsakem življenjskem procesu. V to svrhu je treba dobro paziti na hrano, da bo pravilno sestavljena in prikladna potrebam organizma. Kar se pa tiče modernih pomlajevalnih metod, so pa mnenja o njih zelo različna. Različni so tudi uspehi teh metod. Gotovosti, da bi se s pomlajevalnimi metodami podaljšalo življenje, pa tudi pri raznih pomlajevalnih uspehih ni skoraj nobene.

pila pivo. Natakark, ki je hotel opico prijeti, je slabo naletel. Neobičajna pi-jaka je žival hudo razburila. Več ljudi je ogrizla, predno so jo zamogli spraviti v kletko. Precej mirno se je udala druga, ki je v neki hotelski sobi lizala sladkorčke. Večina opic je pa ostala na visokih mestih hotela in parka ter se režala in rogala svojim zasledovalcem.

Srečke — v grobu

V Alicantu se je pripetil pred kratkim nenavaden slučaj. Neki krojaški mojster je imel del srečke državne loterije. Dan pred žrebanjem je umrl. Povožil ga je namreč omnibus. Ker je imel le malo dela in so ga stranke s plačili pustile na cedilu, je ostavil vdove in otroke v največji revščini. Siromašna vdova je tožila o svoji nesreči vsem znancem. Pri tej priliki pa jo je zavrnil neki brivec z besedami: »Saj je imel vaš mož vendar del srečke, ki je zadela drugi glavni do-bitek. Žena o tem ni imela niti pojma in To brez uspeha. Končno se je domislila, da bi mogla biti srečka v žepu suknjiča je zato takoj začela stikati za srečko. pokopanega moža. Dobila je od oblasti dovoljenje, da so grob še enkrat odprli in res je našla v žepu moža iskano srečko. Dobila je zanj takoj 400.000 Din in se tako rešila nadaljnjih skrbi in trpljenja.

Opice v modernem kopališču

V angleškem kopališču Southend si je nekdo te dni dovolil šalo, ki je povzročila mnogo skrbi in vznemirjenja. V zo-loškem vrtu blizu kopališča je namreč odprl veliko opičjo kletko ter povzročil, da je 12 opic neopaženo zbežalo. Ži-vahna dvanaajstotica se je takoj razkro-pila na vse strani in ko so čuvaji zve-deli, kaj se je zgodilo, so že kopališki gosti pripovedovali — eni s smehom, drugi z jezo in strahom — v kako ne-verjetnih situacijah so našli na ubeg-le opice. Ena opica je sedela na strehi hotela, druga na verandi, tretja se je sprehajala po žlebu, četrta se je ugnezdila na drevesu itd. Videli so jih tudi v udobnih naslanjačih po terasah, v notra-njosti hotela, in tako je vsakdo lahko pričakoval, da mu bo kaka opica dela-la družbo na najbolj fantastični način. Ker so opice utekle zvečer, so odložili lov na vse zgodaj zjutraj. Plašni gosti so skrbno zapirali okna ter pregledali vse kote v svojih sobah, da bi se zava-rovali pred opičjem »atentatom«. Ko so zjutraj začeli z lovom, so prvo opico »alotili v hotelski točilnici, ko je ravno

Čudna navada pri pogrebu

V Aziji živi majhno, necivilizirano ple-me, ki ima gotovo brezprimerno pogrebno navado. Predno mrliča polože v grob, se na sledeči način preizkusi zemlja: So-rodniki umrlega krenejo na kraj izbran za grob, z veliko košaro jajc. Najsta-rejši sorodnik vzame eno jajce v roko, se skloni ter jajce narahlo spusti na zem-ljo. Če se jajce ubije, potem je to slabo znamenje, da bi znal mrlič strašiti ali da bi se mu slabo godilo na onem svetu. Ta-koj se odpravi vsa družba, da poišče nov prostor za grob. Tako hodijo večkrat sorodniki in pogrebelci več ur naokrog, predno najdejo za grob primerno mesto, kjer se na zemljo spuščeno jajce ne raz-bije. Tedaj so šele prepričani, da so svo-jega dragega pokojnika najbolje oskr-beli.

Ob zaključku šole.

— Tako torej, dragi moji študentje, glejte, da se v počitnicah telesno okrepi-te in da pridete v jeseni v šolo, tudi z ve-čjo pametjo.
— Hvala lepa, enako!

Sokolstvo

Okrožni zlet v Sl. Bistrici

V nedeljo, 8. tm. se bo vršil v Sl. Bi-stricti zlet mariborskega sokolskega o-krožja, ki bo obenem proslava 15letnega obstoja »Sokola« v Sl. Bistrici, čegar zgodovina v letih med vojno je posebno zanimiva in zasluži ne le od strani So-kolstva, nego tudi od strani vse-ga naprednega občinstva splošno pozor-nost. Ob priliki tega zleta je treba po-kazati, da znamo ceniti okolnosti in te-žke prilike, ki jih je prebil slovenjebi-striški Sokol in da kljub vsem težavam še vedno dostojno vihra njegov prapor. Zato hočemo ta dan v najlepšem številu prisostvovati njegovemu slaviu ter tako dokazati uspešno delo celega okrožja. Poleg vseh moških in ženskih oddelkov članstva, naraščaja in dece nastopi tudi vzorna vojaška četa iz Maribora.

Sokoli, Sokolice in vsi tisti, ki se ra-devolje odzovete, kadar gre za napredek Sokolstva, pridite tudi ta dan v Slov. Bistrico in podprite društvo v njegovem stremenju za doseg cilja, ki ga goji že dolgo časa, da si postavi prepotrebnosti lastni dom. — Zatorej 8. julija vsi v Sl. Bistrico!

Stradivarijeve gosli v kleti

Po svetu kroži zopet enkrat vest o dragocenem instrumentu slavnega gra-ditelja gosli Stradivarija. Gosli tega moj-stra imajo bajeslovno ceno in ker jih je le malo, je treba vsako vest o njih spre-jeti z gotovo previdnostjo. Sedaj najdene gosli čakajo na finančnega in industrij-skega magnata Forda v Newyorku, na-šel jih je pa stražnik John Byer v svoji kleti. Dragocenost je spoznal že obrtnik, kateremu je stražnik prinesel gosli, da mu jih očisti in uredi. Ponudil je takoj 1500 dolarjev. Iz te ponudbe je stražnik spoznal, da morajo biti gosli še več vre-dne in obrnil se je do izvedencev, ki so spoznali gosli, za pravi Stradivarijev iz-delek iz l. 1736 ter svetovali srečnemu lastniku, naj proda gosli Fordu, ki zbira stare instrumente. Gosli čakajo na For-da, ki potuje po Evropi, zavarovane so pa na 50.000 dolarjev.

O razvoju leposlovja

razpravlja v listu »L' Intransigeant« an-gleški pisatelj Guedalla. Po njegovih podatkih je bilo lani v Angliji založeno 12.799 književnih del. Med njimi je bilo samo 2964 romanov. Torej je komaj vsaka četrta knjiga roman. Romani so večinoma od starejših pisateljev. Mladi so našli novo obliko za izražanje svojih misli: eseje, pomenke, članke, razprave. Te kratke literarne oblike so za 20. sto-letje ravno tako značilne, kakor je bil roman značilen za prejšnje stoletje. Pri-de pa čas, pravi pisatelj, ko ne bo nihče več pisal romanov. Ravno tako, kakor se danes ne pesni več epopej.

Živalski razum

Splošno je znano, da imajo živali mno-go spretnosti in nekakšne previdnosti v svojem boju za obstanek. Nekateri slu-čajji so naravnost frapantni. Nojeva sami-ca si na primer tako-le oskrbi prvo hra-no za svoje mladiče: Ko čuti, da bodo mladiči kmalu izlezli iz jajc, ubije sama eno jajce. Okrog jajca je naenkrat vse polno žuželk, ki se spravijo na vsebino. Tako ima stara za svoje mladiče dovolj hrane za ves čas, ko so mladiči še ne-godni in bi bili v največji nevarnosti vsak hip, če bi se stara odstranila radi iskanja hrane.

Pesniška krona.

Kronanje, s kakoršnim sta bila počaš-čena pesnika Tasso in Petrarca, se je iz Evrope, kjer ni več v modi, preneslo na vzhod. V Kairu je bil sedaj kronan s pesniško krono egiptovski senator Ah-med Čcwki, ki velja za največjega pe-snika orijenta. Kronanje je bilo nadvse slovesno. Zanimivo je, da je kot slavnost-na govornica nastopila mlada egiptčanska pisateljica gospa Ihsana Ahmad. Proslav-ljeni pesnik je bil nekdanj novinar in po-litik. —

Iz prvega razreda.

— Kdo, fantki, mi ve povedati tekočino, ki ne zmizne?
— Vroča voda je to, se zadere Jane-zek.

Sport

O nogometu v Nemčiji

se pri nas vrlo malo govori in piše. To pa docela neupravičeno, saj vendar ne more biti zadosten razlog nezanimanja za visoko razviti nogometni sport Nem-čije morda dejstvo, da ne poznajo Nem-ci profesionalizma ali morebiti celo dejstvo, da obstoja že delj časa bojkot Nemčije napram srednjeevropskim pro-fesionalom. Baš nasprotno: čisto ideal-no amaterstvo Nemcev nam mora biti gotovo bolj simpatično kot kakšen pro-fesionalizem, ki si pač ne more lastiti nikakih zaslug za sportni napredek ljud-stva.

Nemčija stoji pred pričetkom tekmo-vanja za državno prvenstvo. V sedmih deželnih zvezah se je kvalificiralo 16 klubov za udeležbo v borbi za najvišjo čast — prvaka Nemčije. Med njimi letos ni najti znamenitih južnonemških klubov I. F. C. Nürnberg in Sp. Vg. Fürth, ker jima pač ni uspelo doseči prvega mesta v pokrajinski tabeli, čeprav spadata še oba kluba v elito nemškega nogometa. Zanimivo je tudi, da je med vsemi 16 udeleženci komaj šestorica klubov istih kot lani, vseh drugih pri preteklem pr-venstvenem tekmovalju ni bilo videti. Južna Nemčija kakor tudi zapadna po-šljeta po tri predstavnike v borbo za prvenstvo. Razen gori omenjene dvojice klubov je moral letos napraviti prostor drugemu tudi »München 1860«, iz za-padne Nemčije ne bo letos dvojice starih korenin »Duisburger S. C.« in »Fortuna-Düsseldorf«, srednje Nemčije ne bosta zastopala kot lani V. F. B. Leipzig in Chemnitzer B. C., temveč popolnoma druge enajstorice. Baltska, brandenbur-ška in jugovzhodna zveza so rešile po enega lanskih udeležencev. Samo sever pride z istimi kanoni v boj.

V nedeljo 8. tm. se odigra predkolo med naslednjimi klubi: v Berlinu Hertha —Sportfreunde Breslau, v Hambornu Tennis Borussia—Preussen Krefeld, v Halle Wacker (Halle)—Bayern, v Mo-nakovem Wacker (München)—Dresde-ner SC, v Frankfurtu ob Meni Eintracht (Frankfurt)—Köln Sülz, v nemški Brati-slavi Breslau 1908 — V. F. B. Königs-berg, v Hamburgu Hmb. S. V. — Schalk 1904 in v Stettinu Preussen (Stettin)—Holstein (Kiel).

Od vseh navedenih klubov sta bila le dva že prvaka Nemčije, in sicer oba iz iste pokrajinske zveze: Hamburger SV in Holstein-Kiel. Največ šans za finale pripisujejo letos klubom Bayern (Mün-chen) in berlinski Herthi.

Same visoke zmage Čehinj.

Po treh tekmah in treh zmagah v Sloveniji in na Hrvaškem je nastopila hazenska družina praške SK Slavije v soboto zvečer v Beogradu proti haza-našicam »Jugoslavije« in jih porazila v razmerju 11:4 (3:2). V nedeljski tekmi z reprezentanco beogradskega podsaveza pa so zmagale Čehinje 10:4 (5:2). Do-slej jim torej še nobena družina ni dala več kot pet golov, katero število sta dosegli le sedmorici SK Mure in ISSK Maribora. Po razliki golov je doslej še najbolje odrezala SK Mura. Danes igra Slavija v Požarevcu, v četrtek v Kra-gujevcu, v nedeljo pa v Sremski Mitro-vici svojo osmo in poslednjo tekmo.

Prvenstvo države v tenisu.

V nedeljo zvečer je bil v Zagrebu za-ključen V. nacionalni turnir za prven-stvo države v tenisu. Najzanimivejša točka turnirja je bil finale gospodov po-samič. Leyrer in Krešimir Fridrih sta se borila na življenje in smrt za naslov pr-vega države. Zmagovalec je ostal Fri-drih (Hašk). Na tretjem mestu sta Fink (Zagreb) in Hitzel iz Maribora.

Svetovna prvenstva študentov

bodo izvojevana v lahki atletiki, sablja-nju, nogometu, plavanju in tenisu v dneh 9. do 17. avgusta v Parizu. Tekmujejo lahko vsi redno imatrikulirani študentje, ki še niso dosegli 30. leta starosti. Prija-ve v skupinah po narodnostih je vpo-slati najkasneje mesec dni pred počet-kom tekmovalja. V slučaju, da se prija-vi za nogomet samo pet ali manj nardo-nosti, se bo tekmovalo po točkah.

Viktor Méte:

Pomlajeni

TRETJI DEL.

Prostor mladim.

Neverjetno spremembo, proti kateri so vsi veliki preobrati v zgodovini kakor otroške igre, hočem enostavno orisati. Opazoval sem jo itak le od daleč. Nekega večera, ko sem se navzel splošnega delirija ter brez cilja pohajal po ulicah, se je dvignila za menoj kakor senca neka postava, mi dala zapovedljiv znak ter me potisnila najprej v neki avtomobil, potem pa v letalo. Nekaj ur pozneje sem bil na Mont-Saint-Michelu Ugolinu nasproti. Majhni stariček je bil čilo vzravnani, mirnega obraza in živih oči. Vso njegovo bitje je izžarevalo dostojanstveno moč in mladost. Z velikim navdušenjem mi je dejal: »Bližamo se cilju. Nov svet se bo razcvetel iz gnoja starega sveta.«

Sklenil sem roke.

»Mojster, na svetu je toliko mož, žen in otrok, ki so kakor besni volkovi...«

»Vem«, je dejal malomarno, »dobro vem, naj poginejo. Tako mora biti. Preveč smeti in odpadkov zastrupljenja človeštva, ki se dviga k življenju. Mizo moramo očistiti.«

Nazadnje je še dostavil:

»Težko skušnjo smo vam naložili. Mir vam je potreben. Pojdite.«

Vtaknili so me v samotno sobo. Pozneje sem zvedel, da sem spal nepretrgano dva dni. Ko sem se zbudil in videl vzhajajoče sonce, sem vprašal enega od mož, ki so imeli nalogo, da me čuvajo in mi strežejo. Mož mi je povedal, da je tretji dan, odkar sem Ugolinov gost. Naznanil mi je tudi to-le:

»O vsem, kar se bo dogodilo, se vas bo obveščalo. Ne brigajte se, osainniae mirni.«

Polagoma sem se v prijetnem miru Mont-Saint-Michela, daleč proč od krvavih orgij, katerih sem poprej toliko doživel, pomiril in okrepčal. Dovolili so mi sprehode na prostem. Pred mojimi očmi se je širilo morje. Dozdevalo se mi je tako mirno in sočutno. Vse je bilo kakor prijeten san, moja domišljija je pa vendar še drvela z brzovozno naglico. Kaj delajo ljudje, moji soljudje? Kaj se dogaja s svetom?

Kaj se je zgodilo? Vse se je podrlo, enostavno podrlo. V glavnih mestih, v velikih mestih je imel Ugolin svoje po-

močnike, ki so podpirali njegovo delo socialne kirurgije. Mnogo predmestij se je podrlo do tal. Mnogo ljudi se je najelo za službo vladarju. Intelektualci, zlasti tehniki in umetniki, so se prvi priključili. Kar se pa tiče delavcev, ki niso imeli ničesar izgubiti, se lahko reče, da so prevzeli naloženo delo z gotovimi fatalizmom. Nasprotovala je samo brezpravna gospoda, ljudje denarja, zakona, cerkve in vojske. Za te je Ugolinova zmaga pomenila konec.

Po premirju, ki je bilo sklenjeno med sovražnimi narodi in deželami, je bil dogovorjen odločilen napad na Ugolina. Roje ladij, torpedovk in letal so spustili proti Mont-Saint-Michelu. Bila se je velika bitka. Izid se je dal predvideti. V velikanskem obsegu se je ponovilo vse to, kar se je dogajalo že poprej pri Meudonu. Cilja niso dosegle ne bombe, ne granate. Nevidni in nepremagljivi odpor je vse gladko odbil in zlomil. Obenem so pa Ugolinova letala iz silne višine bruhalo ogenj na sovražnika. Plameteče morje je zajelo napadajočo vojsko. Ugolinov »prežarek« je deloval z vso svojo strašno silo ter v kratkem času vse spreminil v prah in pepel. Od velike vojske ni ostal niti eden človek. Od orjaških bojnih sredstev ni ostala niti najmanjša razvalina.

Podrobnosti o vsem niso natančno navedene v naših zgodovinskih knjigah. Ljudstvo neutrudov in sterilizirancev ne ve vsega. Samo to se mu je povedalo, da je bila nekaj strašna vojna med znanostjo in barbarstvom in da so v srečo človeštva zmagali učenjaki. To ljudstvo tudi tega ne ve, da se oni, ki vse vodijo, pomlajujejo na ta način, da drugim ljudem periodično jemljejo moč in eksistenco. Za ta uboga bitja so že od nekaj nesmrtniki, ki tvorijo posebno vrsto človeškega rodu ter so toliko kot bogovi. Ugolin je tako odredil. Samo zapniki njegovi poznajo resnico. So pa še strašne tajnosti, ki ostanejo monopol sveta dvanaestice. In končno je še nekaj, kar je vsem drugim nedostopno in kar ljubosumno in skrbno čuvajo strašni proroki znanstvene trojice.

Jaz, ki sem živel sredi tega čudovitega romana, čutim dobro, da se posameznih njegovih poglavij ne da več točno rekonstruirati. Doba tipanja in iskanja je trajala skoraj pol stoletja. Ugolin je začel s sistematičnim osvajanjem stare Evrope. Po vseh občinah in v vseh o-

krajih večjih mest je ustanovil svoje odbore z nalogo, naj ljudi opazujejo ter odredijo odstranitev vsakega, o katerem se dožene, da je dedno obremenjen. Odbori vigilantov so neumorno čistili prebivalstvo. Ljudi, ki so bili sicer bolehnii in slabotni, a ne dedno obremenjeni, so pa sterilizirali, to je onemogočili so njih razmnožitev.

Komisije vigilantov so preiskale vsakega novorojenčka in če so našle na njem kali kake bolezni, so ga brezpogojno žrtvovali. Druge, ki so bili sicer zdravi in močni, so pa podvržili mali operaciji. Dobili so par vbodljajev v tilnik in v bok, kar jim ni niti malo zmanjšalo fizične moči in razvoja, a jim je zato vzelo notranjo razvojno možnost. Ti ljudje so bili neutralizirani. Lahko so se množili, duševno so pa ostali vedno na isti stopnji in nobenih novih lastnosti si niso mogli pridobiti. Neutrudi so ostali za vedno enaki ter so tvorili posebno pleme.

Dolgo in trdovratno sem si prizadeval, da bi dognal, s čim se neutrudi operira in cepi. Trojica pa ni hotela izdati recepta. V velikem krogu se je šušljalo, da je cepivo neka vrsta možganskega strupa, v katerem je tudi prepariran strup nekih kač. Nekaj gotovega pa nihče ni videl.

Veliki krog se je neprestano širil. Ugolin ga je obogatil z vsemi pravimi učenjaki in bistrimi duhovi, katere je zamogel odkriti. Člani Velikega kroga so tvorili ugolinsko upravo, nadzorovali se higijeno mest ter vodili družbo, ki se je spremenila v nekaj žrebčarni podobnega. Kontrolirali so porode, odločali o bodočnosti otrok ter podili postarane ženske k »prostovoljnemu odhodu«. Po Ugolinovi zapovedi je morala vsaka postarana ženska izginiti. Prišla je v takozvani laboratorij večnosti in par minut pozneje je že nastopila veliko pot v obliki komaj vidnega oblaka.

(Nadaljevanje sledi.)

Mali oglasi, ki služijo v posredovanju in socialni nameni občin: vsaka beseda 30 p., najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Ženitve, dopisovanje in oglaševanje ali reklamiranje značaja: vsaka beseda 50 p., najmanjši znesek Din 10.—

Instruktorja

se išče za slovensko stenografijo. Poudbe na upravo lista pod »resen«. 1321

Dva gospoda

ali gospoda in gospo sprejemem na stanovanje. — Aleksandrova cesta 44, III. 1315

Kratek glasovir

dobro ohranjen se vsled pomanjkanja prostora proda. — Ruška cesta 49. 1318

Milostljiva gospa — imate stenice?

Očistite svoje stanovanje nadležnega mrčesa potom plina! Naše zjamčeno uspešno sredstvo ugonobi ves mrčes v najkrajšem času in prav poceni. Uničijo se takoj stenice, ščurki, podgane, miši, molji itd. Zavod za čiščenje stanovanj »Diverson« Maribor, Cankarjeva ulica 14. Telefon 401. 1254

Kovčke za potovanje

vseh vrst, vseh velikosti od najmanjšega do največjega nudi po najnižjih cenah Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 863

Volneni delci

dobite od 16 Din naprej samo pri J. Trpinu, Maribor. Glavni trg 17.

Hiša v Račjem

s stanovanjem blizu postaje ugodno na prodaj. Vprašati Mlinska ul. 30. 1327

Kupim kopalno banjo.

Cenjene ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »kopalnica«. U

Hišni posestniki

lahko postanejo le tisti, ki kupijo srečke drž. razredne loterije pri Simčiču, Aleksandrova cesta 6, pritličje »Zadružne gospodarske banke«. Čas je še do soboto 7. t. m. 1325

Izgubila se je

30. p. m. v prostem kopališču ob Koroski cesti v Mariboru črno lakirana usnjata ročna torbica, v kateri se je nahajala 1 zlata damska zapestna ura znamka »Greta« na črnem traku, 1 ščipalnik v etuiju z vtisnjenim imenom »Bureš«, 2 Wertheim ključa in druge malenkosti. Pošteni najditelj se naproša, da odda izgubljene stvari proti nagradi pri polic. komisariatu v Mariboru. Pred nakupom se svari. 1323

Novi foulardi dospeli

meter po Din 78.—

Pohitite na Glavni trg št. 17

v trgovino

1298

IVANA TRPINA

PRI „GAMBRINU“

BO V ČETRTEK, DNE 5. JULIJA

VRTNI

KONCERT

Igra Schönherrjeva godba. — Vstop prost. Dobra kuhinja, Tscheligijevo marčno pivo in pivo a la Plzen. Za obisk se priporoča

A. RACIČ, RESTAVRATER

Uslužbenski

davek

s komentarjem tin. svetnika J. Mosetizh-a se dobi v knjarni

Tiskovne zadruge Maribor, Aleksandrova c. 13

Cena izdajate 18 Din

DECVO

v vseh obstoječih barvah, navadno in svileni dobite pri trrdki

L. ORNIK, MARIBOR
KOROŠKA CESTA 9

VII

Spominjajte se CMD!

KUPIM

takoj pristno staro vijolino, vijolo, vijolinčelo in stare loke. Ponudbe z navedbo cene na upravo lista pod »Kvartet«

Sedmega julija

se bo vršilo žrebanje prvega razreda drž. razredne loterije 16. kola

Pazite, da boste pravočasno kupili srečke. Brez srečke se ne morete potegovati za visoke dobitke, ki jih bo v tem kolu izplačala država srečnim igralcem. Načrt za to kolo je preurejen, tako, da bo zopet vsaka druga srečka izžrebana.

Srečke Zadružne hranilnice r. z. z o. z. se dobijo v upravi „Večernika“, Aleksandrova cesta 13